

SPRAWOZDANIE
Działu Realizacji Projektów
z wykonania uchwały Nr PR.0007.209.2015 Rady Miasta Ruda Śląska
z dnia 22.10.2015 r. w sprawie przyjęcia
Programu Aktywności Lokalnej dla Osiedla Kaufhaus na lata 2015 - 2017.
Sprawozdanie z realizacji Programu w 2017 r.

W załączniku do uchwały Rady Miasta Ruda Śląska Nr PR.0007.209.2015 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 22 października 2015 r. wskazano cel główny Programu Aktywności Lokalnej dla Osiedla Kaufhaus (PAL), którym jest „Wzrost aktywności społecznej mieszkańców/nek dzielnicy Osiedla Kaufhaus, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej” oraz cele szczegółowe, których osiągnięcie zapewniało osiągnięcie celu głównego.

W poniższym sprawozdaniu wskazane zostały zrealizowane działania, prowadzące do realizacji celów szczegółowych. W niniejszym sprawozdaniu zawarto opis merytoryczny podjętych działań.

1. Zrealizowano cel szczegółowy: **„Zwiększenie kompetencji społecznych uczestników/czek PAL”.**

1.1. Wszyscy/tkie uczestnicy/czko PAL mieli/ały zapewnioną pracę socjalną w ramach Sekcji Pracowników Socjalnych ds. Realizacji Projektów. W sekcji zatrudnionych było czterech pracowników, którzy świadczyli pracę socjalną na rzecz uczestników/czek projektu oraz ich rodzin i kształtowali umiejętności prawidłowego pełnienia ról społecznych i postaw obywatelskich, udzielając wsparcia merytorycznego w załatwianiu spraw urzędowych i innych spraw życia codziennego. Świadczona praca socjalna służyła rozbudzeniu i wspieraniu mieszkank/ńców Osiedla Kaufhaus w dążeniu do poprawy ich statusu materialnego i społecznego.

1.2. W ramach udziału w Programie Aktywności Lokalnej dla Osiedla Kaufhaus podpisano **14** umów uczestnictwa z osobami dorosłymi i **29** umów uczestnictwa z młodzieżą. Animatorzy lokalni prowadzili z mieszkańcami Osiedla Kaufhaus zajęcia w godzinach rannych i popołudniowych, w tym działania integracyjne, rekreacyjne, szkolenia i wydarzenia okolicznościowe. Animatorzy dążyli do wspierania, a nie wyręczania uczestników/czek w podejmowanych działaniach. Ich praca była ukierunkowana na pobudzenie aktywności lokalnej społeczności, wsparcie merytoryczne inicjatyw uczestników/czek, zachęcanie do działań i tworzenia grup samopomocowych oraz

oferowanie pomocy przy realizacji podejmowanych działań. Dzięki wypracowywaniu dialogu z lokalną społecznością zoptymalizowano ofertę zajęć i planowanych wydarzeń. Animatorzy zachęcali mieszkańców/nki Osiedla Kaufhaus do zgłaszania swoich pomysłów związanych z tematyką zajęć, na wspólne wyjścia czy organizację spotkań okolicznościowych. Z drugiej strony animatorzy realizowali też swoje scenariusze zajęć, poddając je jednocześnie ocenie zainteresowania ze strony uczestników/czek.

Spotkania ze społecznością lokalną Osiedla Kaufhaus w świetlicy przy ul. Niedurnego 107 przeznaczone były na budowanie dobrych relacji sąsiedzkich, wymianę poglądów i wspieranie grup samopomocowych oraz realizację konkretnych działań, np. spotkań „**Koła Gospodyń Miejskich**”, podczas których uczestnicy/czki wymieniali/ły się doświadczeniami kulinarnymi oraz przygotowywali/ły proste potrawy, systematyzując przy tym swoją wiedzę nt. zdrowego odżywiania, dobrych nawyków żywieniowych i higienicznych czy optymalnego przyrządzania tanich i wartościowych posiłków. Ponadto, realizowano **zajęcia plastyczne** których forma sprawdza się od wielu lat - jest wyczekiwana również z uwagi na fakt, że tematyka pokrywa się z wieloma wydarzeniami okolicznościowymi. Najczęściej uczestnicy/czki wykonywali/ły takie przedmioty, które później mogli/ły zabrać do domu jako ozdoby świąteczne (stroiki, choinki, kartki z życzeniami) lub drobne upominki (np. z okazji Dnia Dziecka, Walentynek czy Dnia Matki). Poza materiałami zakupionymi ze środków projektowych, często uczestnicy/czki przynosili/ły ze sobą półprodukty i materiały znalezione w domu, surowce wtórne przeznaczone do utylizacji czy rośliny polne.

Przez większość roku prowadzono też prace w ogrodzie społecznym „**Dobro Nadzieja**” zlokalizowanym w bezpośrednim sąsiedztwie świetlicy - uczestnicy/czki poświęcili/ły czas i energię na prace związane z pielęgnacją roślin, dostosowaniem ogrodu do użytkowania w miesiącach letnich, regularnym nawadnianiem czy wykonaniem mebli ogrodowych w ramach zajęć „**Zrób to sam**”.

Oprócz stacjonarnych zajęć świetlicowych uczestnicy/czki korzystali też z możliwości wyjazdów edukacyjno – integracyjnych oraz wyjść do instytucji kultury.

W 2017 r. odbyło się 130 spotkań dla dorosłych, w których wzięło udział średnio 8 osób.

Młodzież z Osiedla Kaufhaus aktywnie brała udział w organizowanych treningach piłki nożnej, rozgrywkach amatorskiej ligi osiedlowej Asfalcioek Liga Futbol, zajęciach świetlicowych oraz działaniach integracyjnych. Praca animatora z młodzieżą skupiała się na promowaniu postaw prospołecznych, wspieraniu młodzieży w realizacji oddolnych inicjatyw, stymulowanie do większego zaangażowania w kształtowanie swojego otoczenia poprzez aktywny udział w budżecie obywatelskim, zachęcanie do aktywności sportowej oraz spędzania czasu wolnego na działaniach rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia.

1.3. W ramach udziału w usługach aktywnej integracji

A) DOROŚLI:

- 9 osób wzięło udział w warsztatach z zakresu kreowania wizerunku.

Warsztaty odbywały się w trzecim kwartale w trakcie kilku tygodni zajęć uczestnicy/czki brali/ły udział w cyklu zajęć teoretycznych nt. autoprezentacji, właściwego dobrania ubioru do okoliczności, higieny osobistej, podstaw dyskretnego makijażu, ułożenia włosów, pielęgnacji paznokci itp. Z kolei druga część cyklu pozwoliła rozwinąć umiejętności praktycznego zastosowania poznanych technik, co bardzo przypadło do gustu uczestnikom/czkom i przełożyło się na wysoką frekwencję uczestników/czek szkolenia, zdyscyplinowanie i punktualność grupy, na co zwracali uwagę prowadzący zajęcia.

- 9 osób wzięło udział w kursie komputerowym ECDL -e-Citizen. Kurs kończył się egzaminem certyfikującym. Szkolenie zostało zaprojektowane tak, aby rozwinąć swoje umiejętności obsługi komputera i maksymalnie wykorzystać możliwości Internetu. Zawierało tematykę dotyczącą załatwiania spraw urzędowych, odnajdowania informacji, robienia zakupów, a także komunikowania się z rodziną i przyjaciółmi za pośrednictwem internetu.

- 10 osób wzięło udział w cyklu zajęć profilaktycznych mających na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Szkolenie to realizowane było na przełomie trzeciego i czwartego kwartału roku. Podstawowym założeniem szkolenia było przybliżenie uczestnikom/czkom sposobów i możliwości dbania o swój stan zdrowia, przypomnienie wiadomości z zakresu higieny, właściwego reagowania na sygnały wysyłane przez organizm (nieignorowanie symptomów chorobowych), przekonanie o konieczności poddawania się badaniom okresowym, przeznaczanie odpowiedniej ilości czasu na sen, dobór odpowiedniej diety, znaczenie odpoczynku i sposobów radzenia sobie z napięciem i stresem.

B) MŁODZIEŻ (w ramach aktywizacji społeczno - zawodowej):

- 9 osób wzięło udział w kursie prawa jazdy.

W ramach szkolenia kursantom zapewniono badania lekarskie, zajęcia teoretyczne, praktyczną naukę jazdy z instruktorem oraz sfinansowano egzamin wewnętrzny i pierwsze podejście do teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego w wybranym przez kursanta/kę Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego.

- 8 osób wzięło udział w cyklu zajęć profilaktycznych,

mających na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych. Szkolenie to realizowane było na przełomie trzeciego i czwartego kwartału roku. Podstawowym założeniem szkolenia było przypomnienie wiadomości z zakresu higieny i zdrowia, właściwego reagowania na sygnały wysyłane przez organizm (nieignorowanie symptomów chorobowych), przekonanie o konieczności poddawania się badaniom okresowym, przeznaczanie odpowiedniej ilości czasu na sen, dobór odpowiedniej diety, znaczenie odpoczynku i sposobów radzenia sobie z napięciem i stresem.

- 8 osób wzięło udział w warsztatach edukacyjno - rozwojowych w ramach reintegracji społeczno – zawodowej w Klubie Integracji Społecznej. Warsztaty umożliwiły udział w zajęciach grupowych i indywidualnych, określających predyspozycje zawodowe i możliwości edukacyjne.

2. Zrealizowano cel szczegółowy: „**Promowanie postaw prospołecznych**”:

2.1. Zajęcia dla młodzieży prowadzone były dwa razy w tygodniu. We wtorki w sezonie wiosennym i letnim w godz. 15.00 - 18.00 prowadzone były rozgrywki Asfalcioł Ligi Futbol, których kulminacją było wręczenie Pucharu Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej oraz medali dla najlepszych drużyn, zawodników i strzelców. W czwartki młodzież wraz z animatorem uczestniczyła w treningu na boisku „Orlik” w Nowym Bytomiu, a po zakończeniu treningu spotykała się w świetlicy PAL (15.00 - 18.00). W okresie jesienno - zimowym młodzież spotykała się w sali gimnastycznej Gimnazjum nr 11 w Nowym Bytomiu, gdzie brała udział w rozgrywkach piłki halowej i siatkówki. Na przestrzeni całego roku odbyło się w ramach działań z młodzieżą:

- 30 treningów piłki nożnej, w których udział brało średnio 11 osób,
- 13 zajęć sportowych w sali gimnastycznej dla uczestników/czek ALF, w których brało udział średnio 7 osób,
- 15 spotkań ligowych Asfalcioł Liga Futbol, w których brało udział średnio 50 osób,
- 2 turnieje sportowe, w których wzięło udział średnio 19 osób,
- 39 zajęć świetlicowych, w których udział wzięło średnio 6 osób.

Młodzież wzięła również udział w czterech wyjściach do instytucji kultury (średnio po 11 osób), trzykrotnie wzięła udział w wyjazdowych zajęciach edukacyjnych do zakładów pracy (średnio po 12 osób) oraz w wyjazdach edukacyjno - integracyjnych do Korbielowa, Brennej, brała udział w zajęciach na strzelnicy i w grze paint - ball.

2.2. Na przestrzeni roku animatorzy prowadzili z uczestnikami/czkami dyskusje nt. profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia oraz odbyły się prezentacje filmów edukacyjnych. Ponadto, dobrą okazją do promowania działań prozdrowotnych były zajęcia Koła Gospodyń Miejskich, podczas których uczestnicy/czki wymieniali/ły swoje doświadczenia żywieniowe, nawyki nabyte w rodzinnych domach i weryfikowali/ły posiadaną wiedzę nt. zdrowego i prawidłowego odżywiania. W ramach zajęć animator przygotował również cykl spotkań dotyczących zagrożeń związanych z niewłaściwym korzystaniem z internetu przez dzieci i młodzież. Podczas spotkań poruszono zagadnienia związane z anonimowością, przyjmowaniem korespondencji od nieznanomych, próbą wyciągnięcia poufnych informacji, zagrożeniami związanymi z treściami nieodpowiednimi do wieku odbiorcy (strony hazardowe, pornograficzne, promujące przemoc, prowadzone przez sekty, okultystyczne itp.), przez co mogący negatywnie wpływać na rozwój dziecka i jego sposób postrzegania rzeczywistości.

2.3. W odróżnieniu od poprzedniego roku, w 2017 r. uczestnicy/czki PAL dla Osiedla Kaufhaus nie wyrazili zainteresowania spotkaniem z ciekawą osobą. Mimo zachęt ze strony animatorów do wskazania osoby, z którą chciałyby/eliby spotkać się uczestniczki/cy,

mieszkańcy/nki wyraźnie stwierdzali/ły, że nie czują takiej potrzeby, wobec czego nie podjęto działań niezaaprobowanych przez uczestników/czki i cel nie został zrealizowany.

2.4. Dla mieszkańców Osiedla Kaufhaus zapewniono bardzo bogatą ofertę zajęć i spotkań.

Dla dorosłych uczestników PAL przeznaczone zostały stałe zajęcia świetlicowe o różnorodnej tematyce w atrakcyjnej formie: w poniedziałki w godz. 15.00 - 18.00 i w czwartki w godz. 11.00 - 14.00. Ponadto we wtorki (w godz. 10.00 do 14.00) prowadzone były dyżury ogrodowe, które przyciągały osoby pragnące dbać o ogród „Dobro Nadzieja”. W pozostałe robocze dni tygodnia animatorzy byli dostępni dla uczestników/czek oferując poradnictwo indywidualne.

Od maja do grudnia uczestnicy/czki PAL brali aktywny udział w spotkaniach i pracach na rzecz Naszego Ogrodu Społecznego „Dobro Nadzieja”. W okresie letnim mieli/ą możliwość korzystania z ogrodu również w weekend, bowiem jedna z liderek społeczności dysponowała kluczami do furki i pomieszczeń gospodarczych, co ułatwiło systematyczne podlewanie roślin, ale też umożliwiło spotkania uczestników/czek podczas weekendów np. przy grillu bez udziału pracowników Ośrodka. Późną wiosną i wczesną wiosną uczestnicy/czki zajęć ogrodowych zgodnie z harmonogramem dokonywali rozsiewów wielu roślin (kwiatów, warzyw, owoców, ziół), które sukcesywnie nasadzali w ogrodzie. Prace prowadzone były pod kątem utrzymania porządku, plewienia, wykonywania drobnych napraw, a nawet mebli ogrodowych czy betonowego murku.

We współpracy z ks. Tomaszem Koryciorzem uczestnicy/czki zadbali/ły również o otoczenie krzyża na skrzyżowaniu ulic Dobrej Nadziei i rtm. Witolda Pileckiego. Animatorzy otrzymali od ks. Koryciorza niezbędne materiały (zaprawa murarska, deski, narzędzia, farby i pędzle, rośliny, ziemię w workach) i wraz z uczestnikami/czkami dokonali napraw w otoczeniu krzyża, malując okalający go płot i wykonali nowy murek.

Każdego miesiąca odbyło się co najmniej jedno spotkanie w ramach „**Koła Gospodyń Miejskich**” poświęcone przygotowaniu wybranego przez uczestników/czki dania. Kluczem do wyboru inspiracji było losowanie - co miesiąc staraliśmy się wybrać jeden z krajów europejskich i znaleźć potrawę związaną z kuchni danego kraju, w tym wykonaliśmy m.in. chłodnik litewski (Litwa), tarty (Francja), solianka (Rosja), bawarska sałatka ziemniaczana (Niemcy), barszcz (Ukraina), spaghetti z własnoręcznie wykonanego makaronu z sosem śmietanowym i jamużem (Włochy) czy grochówka (Polska).

Ponadto, uczestniczki/cy w miarę zgłaszanych potrzeb przygotowywali/ły różne inne drobne potrawy, a także zorganizowali/ły śniadanie wielkanocne i wypiekały pierniki świąteczne dla uczestników/czek „*Wiliji na Kaufhausie*”, która po raz trzeci skupiła niemal 200 mieszkańców/nek Kaufhausu, uczestników/czki Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów oraz mieszkańców Nowego Bytomia.

Zajęcia dla młodzieży przewidziane były dwa razy w tygodniu. W sezonie wiosennym i letnim we wtorki w godz. 15.00 - 18.00 prowadzone były rozgrywki amatorskiej Asfalcioł Ligi Futbol, kontynuowanej trzeci rok i skupiającej nadal kilkanaście drużyn (zarówno z Kaufhausu, jak i z Chebzia, Orzegowa, Lipin czy Nowego Bytomia). W czwartki młodzież

wraz z animatorem uczestniczyła w treningach na boisku „Orlik” w Nowym Bytomiu, a po zakończeniu treningu spotykała się w świetlicy (15.00 - 18.00). W czasie wakacji młodzież wraz z animatorem kilkakrotnie zorganizowała wycieczki rowerowe, natomiast w okresach wolnych od zajęć szkolnych codziennie spotykała się w świetlicy i na wiele sposobów organizowała sobie czas wolny (turnieje gier na konsoli, gra w tenisa stołowego, gry planszowe, itp.). Ponadto, miała też okazję wziąć udział w grze terenowej paint-ball, w zajęciach na strzelnicy prowadzonych przez instruktora Ligi Obrony Kraju czy w turnieju o puchar burmistrza Wyr.

W okresie jesienno - zimowym młodzież zamiast na rozgrywkach ALF spotykała się w sali gimnastycznej Gimnazjum nr 11 w Nowym Bytomiu, gdzie brała udział w rozgrywkach piłki halowej i siatkówki, a w grudniu brała udział w tradycyjnym już „Turnieju Mikołajkowym”.

2.5. Przez cały rok prowadzony był punkt pomocy rzeczowej zasilany przez darczyńców. W ciągu roku do świetlicy PAL dostarczono około kilkudziesięć worków z odzieżą, galanterią i zabawkami, które segregowali/ły uczestnicy/czki PAL. Punkt pomocy rzeczowej udostępniano co najmniej dwa razy w tygodniu w godzinach zajęć. Punkt pralniczy działał przez cały rok i był prowadzony przez animatorów oraz panią oddelegowaną w ramach prac społecznie użytecznych. W 2017 r. wykonano ok. 450 usług pralniczych. Punkt pralniczy cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem.

3. Zrealizowano cel szczegółowy „Dążenie do integracji i pozytywnej zmiany wizerunku społeczności lokalnej Kaufhausu”:

3.1. Kontynuowano wynajem lokalu z przeznaczeniem na:

3.1.1. Świetlicę PAL – wokół której koncentrowały się wszystkie działania w ramach PAL,

3.1.2. Pomieszczenia do prowadzenia punktu pomocy rzeczowej (w ramach świetlicy) i pralni,

3.1.3. Dwa pomieszczenia biurowe dla 4 pracowników socjalnych.

3.2. Na tle mijającego roku po raz kolejny należy w sprawozdaniu wspomnieć o współpracy uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej dla Osiedla Kaufhaus z innymi podmiotami. W dalszym ciągu prowadzona była współpraca z fundacją "Green Cross Poland" - do momentu zakończenia jej działalności w połowie roku.

W dalszym ciągu bardzo dynamicznie przebiegała współpraca z ks. Tomaszem Koryciorzem. W wyniku tej współpracy pojawiły się m.in. plany wspólnej działalności w kolejnych latach - stworzeniem miejsca łączącego funkcję kaplicy i świetlicy dla społeczności lokalnej Osiedla Kaufhaus. We wrześniu ks. Tomasz Koryciorz zorganizował również dla mieszkańców/nek Osiedla Kaufhaus (w tym uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej) wyjazd do Wadowic, sanktuarium w Górze Kalwarii i do Lanckorony. W wyjeździe - cieszącym się ogromnym zainteresowaniem - wzięły również udział animator lokalny. Ponadto, w listopadzie mieszkańcy Osiedla Kaufhaus, osoby bezdomne i inne wzięły udział we wspólnej pielgrzymce do Piekar modląc się

w intencji wszystkich mieszkańców/nek Osiedla oraz o trzeźwość dla osób borykających się z problemem uzależnień.

Animatory PAL mieli okazję po raz kolejny gościć grupę studentów z wiedeńskiej uczelni pod opieką dra Witolda Mandrysha z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego. Spotkanie przyniosło wymianę doświadczeń, pozwoliło zaprezentować dotychczasowe działania podejmowane w ramach PAL i oprowadzić grupę po terenie, na którym realizowany jest program.

3.3. W 2016 r. uczestnicy/czki PAL dla Osiedla Kaufhaus wzięli/ły udział w szeregu wydarzeń kulturalnych i wyjściach do instytucji kultury oraz wyjazdach edukacyjno - integracyjnych:

- wyjścia do kina na seanse filmowe,
- wyjście do Teatru Nowego w Zabrze na spektakl „Balladyna”,
- wyjazd do Górnos Śląskiego Parku Etnograficznego oraz do Planetarium Śląskiego w Chorzowie,
- wyjazd do Opola na początku wakacji letnich, wobec czego mogło w nim wziąć udział również otoczenie uczestników/czek. W ramach wyjazdu zrealizowano spacer po opolskiej wyspie Bolko, zwiedzano Ogród Zoologiczny, a w dalszej części wycieczki Muzeum Polskiej Piosenki oraz amfiteatr, w którym od 1963 r. organizowany jest Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki,
- wyjazd do Ogrodu Botanicznego w Mikołowie z atrakcyjną ścieżką dydaktyczną, punktem widokowym i placem zabaw, a następnie przejazd nad tyskie Jezioro Paprocany,
- tradycyjny wyjazd na jesienne grzybobranie do kompleksu leśnego w Kaletach k/ Lublińca,
- wycieczka w zabytkowej Kopalni Soli w Bochni połączona ze zwiedzaniem bocheńskiego rynku.

W każdym z powyższych wyjazdów integracyjnych wzięło udział średnio 18 osób. Ponadto w ramach cyklu zajęć profilaktycznych odbył się wyjazd w Beski Mały, połączony ze zwiedzaniem zamku w Bielsku - Białej, Elektrowni Pompowo - Szczytowej pod górą Żar oraz rejsem statkiem po Jeziorze Żywieckim.

3.4. Zarówno w świetlicy Programu Aktywności Lokalnej, Punkcie Pomocy Rzeczowej, w otoczeniu świetlicy i Naszym Ogródzie Społecznym „Dobro Nadzieja” uczestnicy/czki PAL przez cały rok prowadzili/ły działania niezbędne do utrzymania ww. inicjatyw, w tym regularne prace porządkowe, co świadczy o przekonaniu mieszkańców/nek do współdziałania na rzecz społeczności lokalnej i dbania o mechanizmy samopomocy, a to z kolei przekłada się na poprawę wizerunku społeczności Kaufhausu.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej

mgr Krystian Morys
(1)

CM 9.1